

57 Opgaan in het moment

Nu het jaar 2017 nog maar enkele dagen nieuw is, wil ik graag een bijzondere ervaring met je delen uit het oude jaar.

2016, 21 december. Plaats van de handeling: de Plantagekerk in Zwolle, met een fraaie zangakoestiek, daarom geliefd bij koren. We genoten van een concert waar zo'n 150 (!) jongelui, pakweg 14 jaar en ouder, zich lieten horen: het *Jeugdsymfonieorkest de Vuurvogel* en *Meander Vocaal*, het schoolkoor van het Meander College in Zwolle, bestaande uit leerlingen met het examenvak Muziek, voor dit concert aangevuld met leerlingen uit lagere klassen. Het was een feest! Wat een muziek: geen flauwekul repertoire met belabberde teksten, geen saaie, dreunende deunen, maar gewoon..., ik bedoel ..., veel mooier: **top klassiek** – uit de schatkamers van vele eeuwen, oud, modern, kwaliteit! Wat een geluk: jongens en meiden die dáár helemaal voor gaan.

Vooral dát raakte me en daarover wil ik je nu graag vertellen. We zaten op de tweede rij, twee meter verwijderd van het orkest – nog preciezer: van enkele cellisten. Mooie meiden, feestelijke kleding – zoals alle orkest- en koorleden trouwens. We zagen ook die koorleden staan: in volledige concentratie, hun ogen gericht op de dirigent en het notenblad. Hun dirigenten, Martien Hovestad (koor) en Albert Dam (orkest), beiden muziekdocent, maar vooral meesters in het binden en boeien van die jonge mensen.

Zangers en spelers, geconcentreerd, verzonken in het moment zélf – niet bezig met eerder of later, gisteren of morgen. Het samen tot leven brengen van die papieren noten – dáárvóór leefden ze op dat moment. Wat een kostbaar geschenk – met hun intensieve zang en spel brachten ze vreugde en rust!

2017, 2 januari. We zijn op weg naar een roerige periode vol verkiezingsrumoer, een voortrazende wereld vol *haast en hypes*. Een wereld die volkomen tegengesteld is aan die van de jeugd tijdens het kerstconcert 2016: *het opgaan in het moment*.

Haast is juist het *voorbijgaan aan elk moment* – haast ziet niets, hoort niets, kent geen vertoeven, slaat alles over: opzij, voorbij, opzij, voorbij! Dat geldt niet minder voor de hype – op het moment dat de nieuwshype er is, is-ie eigenlijk al voorbij en wordt de volgende hype gecreëerd. De haastige, hijgerige mens is niet in staat om te *verwijlen in het moment* – genietend van het samen zijn, van een boek, een muziekstuk, een schilderij, een overpeinzing – of te *verstillen op een plek*, zoals voor gestorvenen. De haastige, hyperige mens leeft zonder geheugen, kent geen genot noch contemplatie en daarom is de wereld van deze mensen een wereld van potentieel geweld.

In die haastige cultuur is geen tijd en geen plaats voor bezinning. Elke mening wordt direct weggevaagd door een andere mening, heel vaak op geen enkel inzicht gebaseerd. Feiten tellen niet, waarheid doet er niet toe. Zo ontstaat een draaikolk van oprispende boosheid, beledigingen, verbale agressie, bedreigingen. Staat ons dat de komende tijd in overvloed te wachten?

Hoe houden we ons staande in die wereld vol haast en hype, verbaal geweld, zonder echte vreugde en contemplatie? Ik vermoed dat er gelukkig heel veel oude(re) én jonge mensen zijn die wél het vermogen hebben op te gaan in het moment, die niet besmet zijn met het virus van haast en hype.

Zou het zo zijn, dat er *oude(re)* mensen zijn die door hun toenemend besef van kwetsbaarheid en sterfelijkheid weten dat de momenten kostbaar zijn, dat het vreugdevol daarvan genieten zin en betekenis aan het leven geeft? Waarom dan nog haast?

En zou het zo zijn, dat er *jonge* mensen zijn die de verwachting koesteren van een nog ongewisse en niet te overziene toekomst en zich juist daarom willen concentreren op het moment van het hier en nu, om daarin hun levensvervulling te vinden, zoals tijdens dat kerstconcert die zangers en spelers? Waarom dan nog haast?

Wie er oog voor heeft, kan zien hoe jong en oud – met hun zo verschillend levensperspectief – zich kunnen verbinden in de vreugde van het moment. De laatste maanden heb ik ze meermalen gezien: jonge mensen – ja, inderdaad met de leeftijd van die koor- en orkestleden – wandelend, koffie- of theedrinkend, lunchend met (mogelijk) een (over)grootmoeder, (suiker)oom of opa – zorgzaam, behulpzaam, gezellig, liefdevol. Die beelden van met elkaar verbonden ouderdom en jeugdigheid koesterde ik die avond in de Plantagekerk, gegrepen door hen die daar zongen en speelden. Wat is het geheim daarvan? *De verbondenheid met elkaar, het samen opgaan in het moment, vrij van haast en hype.* Jeugd als voorbeeld voor op hol geslagen ouderen.

Vijf dagen voor de kerst whatsappte¹ mijn jongste kleinzoon mij: “Opa, ik kan haast niet meer wachten om je te helpen met het klaarmaken van lekkere dingen!” Had hij haast? Nee, geen haast, wel verlangen – hij wilde opgaan in het moment van samenzijn, in de eetkeuken. Toen we samen gekokkereld hadden, was er later het moment van samenzijn met de twee kleinkinderen en kinderen. Vrij van haast en hype – opgaand in de vreugde van dat moment.

Rainer Maria Rilke, de dichter van de onrust in *Herbsttag*, schreef in de tijd van het Interbellum, 1918-1940, in een roerige en steeds gewelddadiger wordende tijd²:

1 het werkwoord 'whatsappen' wordt nu in de Van Dale opgenomen!

2 uit: *Die Sonette an Orpheus*, Erster Teil, Sonett 22